

EESTI VABAÕHUMUUSEUM

KONSERVEERIMIS- JA
DIGITEERIMISKESKUS KANUT

Kunstiteoste pakendamine ja transport

Sille Siidirätsep
sille.siidiratsep@evm.ee
kuraator

19.04.2017

TALLINN

Transpordiks pakendamine

Objekti suurus, kaal, kuju

1. Materjal ja konstruktsioon.
2. Seisund – seisundipass vajadusel
3. Keskkond, milles on objekti hoitud ja millesse ta läheb.
4. Kui kauaks peab ta jääma pakendisse.
5. Sihtkoha kaugus ja transportimise viis.

Transport – !

- Pakkimissüsteem peaks olema lihtne, ka hilisema lahtipakkimise mõttes
- Pakkimiseks peab olema piisav aeg, ära kiirusta
- Objektide turvaliseks pakkimiseks peab olema piisavalt ruumi
- Vältida teibi kontakti objektiga
- Enne pakendi sulgemist aseta pakkimismaterjali ka objekti peale, et vältida liikumist
- Õrnadele objektidele kirjutada mäрге peale

Pakkimiseks vajalike materjalide hoiustamine:

- Puhtas, tolmu ja kahjuritervabas keskkonnas
- Niiskustundlikud pakkimismaterjalid (puust kastid) hoiustada stabiilse õhuniiskusega ruumis (40-65 %).
- Pakkimismaterjalid vajavad aklimatiseerumisaega

Katmiseks ja sissemähkimiseks – sobib ka hoidlas

- Happevaba siidipaber (puuvillakiust õhuke loorpaber, soovitatavalt puhverdamata) – soovitatav kasutada museaali pakkimisel esmase kihina.
- Tyvek-keemiliselt inertne, mitteabrasiivne, vee-ja tolmukindel, sile mittekootud polüetüleenmaterjalist kangas.
- Holytex- polüestrist lausriie. Sobib pakendamisel, kuid üsna kallis
- Pleegitamata puuvillane kangas- kaitseb lihtsalt kriimustuste, mehhaaniliste kahjustuste eest

Katmiseks ja sissemähkimiseks - polsterdus

- Siidipaberist padjakesed- objektide vahelise ruumi täitmiseks ja polsterdamiseks
 - Mullikilest polstrid-suhteliselt odav ja paindlik materjal, mitte kasutada otsekontaktis objektidega. Pole väga hea materjal surve ennetamiseks, ei sobi pikemaajaliseks säilitamiseks
 - Puu villastes kotikestes vahtplastist graanulid.
- Hea alusmaterjal väikese ja keskmise suurusega keraamika ja metallesemete transportimisel, võib kasutada ka hoiustamisel.

Zelluloosi karbid ja mapid

- Suurepärased hoiustamiseks
- Teibiga olla ettevaatlik
- Kaane fikseerimiseks võib kasutada õhukest pakkekilet

Zelluloosi karbid ja mapid

- Pakendada ka konserveerimisse saates korralikult
- Liiga tihe pakendamine. Vahel on karbid väga täpselt mõõtudele vastavad ja transpordiks pehmendust ei mahuta.

Zelluloosi karbid ja mapid

- Rullis ja kokkumurtud objektid konserveerimisel sirutuvad, st pärast ei mahu karpi/mappi
- kaardid, pabermaterjalid, deformeerunud objektid

Pakkematerjalid

-Pakkimine
polüetüleenvahust
spetsiaalselt objekti kuju järgi
välja lõigatud süvenditesse-
sobib hästi väikestele ja
keskmise suurusega
objektidele

Pakkematerjalid hoiustamiseks

-Puhas pakkimismeetod, muudab objekti liikumatuks ja minimiseerib vibratsiooni mõju, loob objektile sobiva mikrokeskkonna – sobib ka transpordiks

Kohvrid ja kastid

- Tugevad kastid pikkadeks vahemaadeks
- Professionaalse pakendusteenuse kasutamine

Pappkastid

- Sobivad lühemateks distantsideks, kui objekt ei ole mitu päeva teel ja on stabiilses kliimas
- Ei talu niiskust
- Saab korduvalt kasutada
- Lühikeseks transpordiks võib kasutada mittearhiivipüsivaid kaste - odavad
- Pakenda samasse kasti vaid sarnase kaaluga esemeid
- Varu 4-5 cm polsterdusmaterjali kasti – objekti ja objektide vahele, eriti õrnade materjalide (klaas, keraamika) puhul 7-10 cm
- Objektid ei tohi ulatuda kastist välja. Parem mitu eraldi kasti kui üks liiga täis.
- Klaasitud teosed asetada alati transpordi ajal vertikaalselt – siis ei teki klaasis pinget

Suured objektid

- Puitraam lihtsustab ja säästab habrast objekti tõstmisel
- Õrna objekti puhul on hea eraldi märkida millistest kohtadest tõstmisel haarata

Suured objektid

-Paide kiriku maali „Püha õhtusöömaaeg“ transport 2015 a

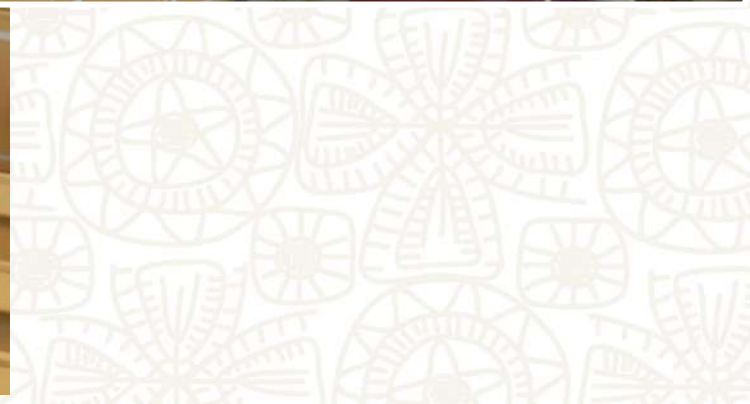
Suured objektid

- Maali mõõtmetes transpordiraam on fikseeritud
- Objekti rihmadega kinnitades tuleb alati jälgida, et ei tekiks hõõrdumist – piisava polsterduse vajadus!

Suured objektid

-Maal fikseeriti raami kirikus

Suured objektid - rullis

- Suuremõõtmelised maalid, suuremõõtmelised lamedad tekstiilid (vaibad, lipud) ning paberobjektid (kaardid) on soovitatav transportida ja hoiustada rullile keeratuna.
- Rull soovitavalt võimalikult suure läbimõõduga ja hoiustamisel arhiivipüsivast (papp) materjalist
- Rull katta tyveki, siidipaberi või puuvillase riidega

Objektid - rullis

- Teos rullida alati pildipool väljapool, va kui see teost kahjustab.
- Juba rullimisest kahjustatud objekti mitte rullida vastassuunas.

Transport

Inimfaktor - Piisava väljaõppeta kaader ja hooletu käsitlemine

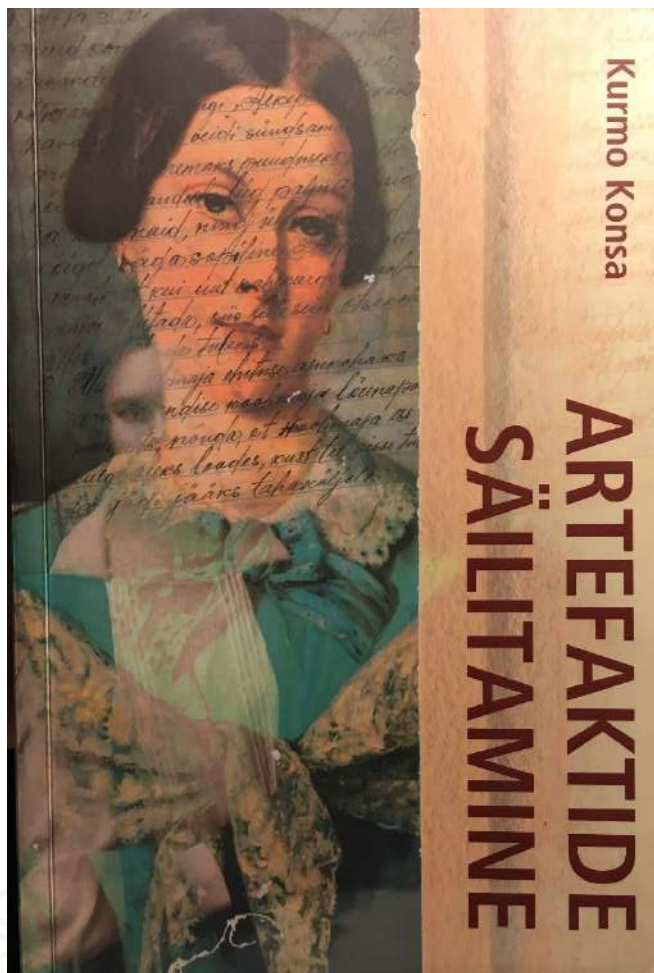
- Põhjustab objektide määrdumist, hõõrdumisi, kriimustusi ja muid mehhaanilisi kahjustusi
- Objektide ebaõiged hoidmis-ja tõstmisvõtted (liiga nõrgast kohast)
- Liiga palju asju korraga käes
- Objektide mahakukkumine, liiga raskete objektide käsitsi vedamine kärude asemel
- Ebaõiged pakkimismeetodid- objektide toppimine pakendisse ilma täiendava kaitse-ja puhverduseta
- Pakendatud objektide ladustamine pikemaks ajaks liiga niiskes, külmas või kuumas keskkonnas!
- Tea kes su museaale veab ja kes neid vastu võtab!

Veosekindlustus - võimalus

- Vajalik objekti turuväärtuse määramine. Museaali puhul võib osutada keeruliseks.
- Kindlustus ei kata tekkinud kahjustuse restaureerimiskulu, kui see ületab objekti väärtuse.
- Kindlustatakse üksnes transpordivahenditega või -seadmetega veetavaid veoseid, mis vastavad kauba vedamiseks kehtivatele tehnilistele nõuetele (ERGO)
- Väärismetallist või väärismaterjalist, ka antiikesemetel eraldi veo tingimused.
- Pakendamine on väga oluline!
- Lihtsam viis kindlustamiseks on läbi transpordi firma, kui pakuvad teenust, nt KLG.

Artefaktide säilitamine – hooldusvahendid

Kurmo Konsa

- Hea sisukord, võimaldab otsida objekti põhiselt
- Hoiutingimused, erinevad kahjustused
- Kuivpuhastuse juhised
- Hea alg teave, millest edasi uurida ja nõu küsides lähtuda
- Eestikeelne

Kanuti koolituste materjalid

<http://evm.ee/est/kanut/koolituste-materjalid>

Muuseumitöötajate säilitusalane täiendkoolitus (2006)

Integreeritud kahjurtõrje programm. [pdf] Piia Harvonen, EK Kanut

Hoidlad ja nende sisustamine. [pdf] Kaie Kukk, ERM

Hoidlate juurdepääsu ja ohutuse tagamise kord. [pdf] Koidu Laur, Rahvusarhiiv

Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu (2006). [pdf] Koidu Laur, Rahvusarhiiv

Soovitused pabermaterjalide käsitsemiseks ja hoidmiseks. [pdf] Koidu Laur, Rahvusarhiiv

Tarvikute valik, tähistamine ja kasutamine pabermaterjalide hoidmisel. [pdf] Koidu Laur, Rahvusarhiiv

Paberalusel arhivaalide füüsiline korrastamine. [pdf] Koidu Laur, Rahvusarhiiv

Tarvikute valik ja kasutamine maalide hoidmisel. Maalikunsti hoiustamine. [pdf] Alar Nurkse, EKM

Konserveerimine: objektide seisundi hindamine. [pdf] Heige Peets, EK Kanut

Kogude säilitamine. Konserveerimine: objektide puhastamine. [pdf] Heige Peets, EK Kanut

Süntheetilised pakke- ja säilitusmaterjalid. [pdf] Heige Peets, EK Kanut

Tekstiilide kahjustused. [pdf] Henno Tigane, EK Kanut

Kasutuskooptid ja uus meedia. [pdf] Andres Uueni, EK Kanut

Tarvikute valik, tähistamine ja kasutamine tekstiilesemete hoidmisel. [pdf] Ülle Vahar, ERM

Artefaktide käsitsemine, pakkimine ja teisaldamine. [pdf] Pia Ehasalu, EK Kanut

Puit- ja metallesemete ennetav ja aktiivne konserveerimine. [pdf] Tiit Hindpere, EK Kanut

EESTI VABAÕHUMUUSEUM

**KONSERVEERIMIS- JA
DIGITEERIMISKESKUS KANUT**

Täna!